

Позитивними сторонами проєктного навчання є те, що учні:

- із задоволенням виконують запропоновані завдання;
- відчують почуття гордості за результати роботи;
- навчаються доказово мислити, продукувати ідеї;
- вчать співпрацювати у колективі, поважати думку товариша;
- знають як і де знаходити потрібну інформацію, аналізувати її, корисно працювати з електронними пристроями;
- вміють планувати свою роботу, формулювати мету і ставити завдання для її досягнення;
- створюють певний продукт, аналізують результати своєї праці.

Робота над проєктами у початковій школі сприяє розширенню знань дітей з різних освітніх галузей, розвитку критичного мислення, дослідницьких умінь (виявлення проблем, збір інформації), спостережливості, уміння висувати гіпотези, самостійно шукати оптимальні шляхи вирішення проблеми; забезпечує єдність інтелектуального, емоційного і морального розвитку учнів, їх природних здібностей і задатків.

Як результат – підвищення особистої впевненості у кожного учасника проєкту, формування і розвиток комунікативної компетентності учнів.

Важливим модулем, який буде опрацьовуватися під час тренінгів, є «Психосоціальна підтримка благополуччя дітей та педагогів: дієві інструменти і практики». Вплив надзвичайних умов життєдіяльності на розвиток і навчання дітей, взаємозв'язок діяльнісного навчання і благополуччя дитини, потенціал діяльнісного навчання у збереженні здоров'я дітей та дорослих, інструменти діяльнісного підходу для створення психологічно безпечного освітнього середовища – ці та інші питання сьогодні є наріжним каменем освіти в Україні і відповіді на ці виклики вчителі початкових класів будуть знаходити під час навчання.

Вважаємо, що тренінг «Діяльнісний підхід у початковій школі в реаліях сьогодення», розроблений тренерами the LEGO Foundation з метою підвищення кваліфікації учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти та проведений регіональними тренерами, принесе практичні результати і збагатить професійну скарбничку педагогів новими цікавими ідеями, прийомами, методами.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гра по-новому, навчання по-іншому : метод, посіб. / Упорядник О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с.
2. Державний стандарт початкової освіти (ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF>
3. Дистанційне навчання: посібник з дистанційного навчання. The LEGO Foundation. URL: <https://drive.google.com/file/d/1oFDbqoXJoT80YxntOsGdEFf1ZPCQuhdu/view?usp=sharing>
4. Діяльнісний підхід. Вікіпедія. URL: <https://cutt.ly/ewQEAh0C>
5. Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів. Біла книга. The LEGO Foundation, 2017. URL: <http://surl.li/btwkw>
6. Нейронаука та навчання через гру: огляд доказів. Біла книга. The LEGO Foundation, 2017. URL: https://inee.org/sites/default/files/resources/neuroscience-review_web_ukrainian_0.pdf
7. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bıbık. Kyıv: Lıtera LTTD, 2018. 160 c.
8. Паркер Р., Томсон Б.С. Діяльнісний підхід у школі. The LEGO Foundation. 2019. URL: https://drive.google.com/file/d/1Zc-gBNockXlmj0qdlZwl0S_Qll9bYrOe/view
9. Упровадження концепції Нової української початкової школи в Запорізькій області: перші кроки: колективна монографія / відп.ред. Т.Є.Гура; КЗ «ЗОІППО» ЗОР, КЗ «ДСШ І-ІІІ «Талант» ВРР ЗО. Запоріжжя: ФОП К.С.Советнікова, 2019. 260 с.
10. ШІСТЬ ЦЕГЛИНОК в освітньому просторі школи: метод, посіб. / Упор. О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 32 с.
11. IASC. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації, 2017. URL: https://inee.org/sites/default/files/resources/iasc_mhps_guidelines_ukrainian_0.pdf
12. LEGO Foundation. URL: <https://learningthroughplay.com/>

Т.В. Дога,

учитель німецької мови Черкаської гімназії №9 ім. О.М.Луценка Черкаської міської ради Черкаської області

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ – НАЙКРАЩИЙ ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УРОКІВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Стрімкий розвиток цифрових технологій створює нові можливості в освіті й стає невід'ємною частиною життя молодого покоління, незважаючи на війну. На часі також необхідність переосмислення навчальних методик та освітніх цілей. Гармонійне поєднання традиційного навчання й використання передових технологій під час дистанційного освітнього процесу стає нагальною необхідністю.

Діджиталізація проникає всюди й змінює всі громадські та особисті сфери життя, у тому числі й процеси навчання та викладання. Така тенденція посилюється завдяки широкому використанню мобільних пристроїв та відповідних застосунків. Вони є важливим засобом не тільки спілкування та розваг, але також успішно можуть використовуватися з навчальною метою, тобто, активізувати пізнавальну

діяльність учнів, сприяти їхньому інтересу до вивчення іноземних мов, формувати компетентність вільно комунікувати іноземною мовою між собою та з носіями мови за кордоном.

Одним із найпоширеніших мобільних приладів серед молоді є *смартфони*. За статистикою з кожним роком кількість користувачів мобільних пристроїв збільшується [1], а серед молодих людей їхню популярність узагалі важко переоцінити. Саме тому ігнорувати мобільні пристрої на уроках іноземної мови недопустимо. З огляду на це постає питання, як раціонально та ефективно можна використовувати мобільні телефони, смартфони, планшети на уроці, адже вони дають безліч можливостей креативно організувати уроки німецької мови. Доповнюючи роботу з підручником, гаджети вдосконалюють традиційні форми навчання. Зміна ж форм роботи на уроці із застосуванням мобільних пристроїв позитивно впливає на мотивацію учнів. Завдяки цифровим компонентам індивідуальне та колективне навчання приносить більше задоволення, а освітній процес стає більш наочним. Дигітальні технології включають у себе:

- підручники з цифровими додатками;
- інтерактивні онлайн-вправи;
- автентичні матеріали: онлайн-статті, рекламні ролики, інтерв'ю, фільми;
- власні мобільні пристрої;
- фотокамери, відеокамери та диктофони.

Відомі німецькі видавництва Hueber Verlag, Cornelsen Verlag, Klett Verlag пропонують сучасні цифрові підручники з німецької мови як іноземної. Вони орієнтовані на нові Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти й передбачають використання смартфонів для виконання дидактично доцільних креативних завдань, допомагають викладачам, оскільки всі медійні засоби об'єднані в одну програму-комплекс. У цьому році Goethe-Institut надав можливість учителям українських державних шкіл узяти участь у проєкті «Цифрові підручники для шкіл» й отримати ліцензію на підручник Beste Freunde A1-B1. Оскільки авторська школа «Гімназія успішного українця» дбає про компетентнісний підхід у навчанні, я не змогла не долучитися до цієї роботи. Обов'язковою умовою успішної реалізації проєкту стала участь у трьох навчальних вебінарах, під час яких я дізналася, як працювати з цифровим підручником. Структура посібника прозора, тому учням та вчителям дуже легко орієнтуватися в ньому. Коротенькі лекції вносять різноманітність у навчальний процес, а чітка послідовність завдань спрощує планування уроків. До підручника додатково видається дигітальний медіапакет з інтерактивними завданнями для кожного уроку. Найпопулярнішими серед них є такі вправи:

- „мето“– гра для тренування пам'яті;
- кросворди;
- пропуски в E-Mail-текстах;
- лексичні та граматичні вправи на поєднання слів.

Ці завдання можна виконувати онлайн.

Часто на уроках я використовую сайт інтерактивних завдань **Liveworksheets**. З цим ресурсом ознайомилася нещодавно, беручи участь у тренінгах, організованих Goethe-Institut. Тут є певна база вправ, готових до використання. Для створення власних завдань є як письмове пояснення послідовності дій, так і відео, на якому наочно видно, які кроки потрібно виконати. Так, наприклад, на сайті можна знайти бланк з теми «Deutschland». Тут знаходяться картинки: німецькі речі, визначні місця, елементи одягу та список назв, які необхідно дібрати до цих картинок. Учні отримують можливість самостійно опрацювати матеріал на своєму гаджеті та перевірити кількість правильних відповідей, натиснувши на опцію «Finish». Завдання такого типу я даю гімназістам як для активізації їхніх знань на

початку уроку, присвяченого вивченню країнознавчого матеріалу, так і для перевірки знань учнів наприкінці такого заняття. Усі вправи збираю в інтерактивний зошит, який зберігається на сайті. Цей сервіс зручний тому, що в ньому є зворотний зв'язок: учень може самостійно перевірити помилки, які допущено у вправі, або ж надіслати результат на електронну адресу вчителя. Крім того, інтерактивні робочі аркуші використовують усі переваги нових технологій: звук, відео, вправи перетягування, об'єднання стрілками, множинний вибір, навіть мовленнєві вправи, які учні повинні робити за допомогою мікрофона.

Cepvic Wordwall застосовую не тільки для активізації лексичного матеріалу на уроці, а й для розвитку мовленнєвих умінь, узагальнення та систематизації знань, підбиття підсумків уроку та рефлексії, контролю знань. Оскільки учні краще засвоюють матеріал через гру, цей ресурс допомагає внести елементи гейміфікації в процес навчання. Він може використовуватися для запам'ятовування правильного написання слів при вивченні німецької мови, створенні та відгадуванні кросвордів, складанні речень. Цінним у сервісі є те, що навчальні ресурси укладаються за шаблоною системою у форматі ігрових технік. Тому процес створення завдань не вимагає багато часу та зусиль. Якщо вчитель сам не може створити вправу, можна скористатися вже готовими завданнями, адже вони розміщені на сайті. Ігри зі словами й зображеннями, вправи на відповідність, вікторини, кросворди, перенесені в цифровий світ, де легко змінюється дизайн та шаблон завдання, – це вдала альтернатива традиційним формам навчання, яка вмотивує сучасне «ігрове покоління» до вивчення німецької мови.

З метою формування й розвитку ключових компетентностей пропоную гімназістам виконувати завдання на **освітній платформі Voki**. Цей безплатний сервіс дозволяє створювати власного персонажа – *персональний аватар*. Він може розмовляти голосом, записаним учнем за допомогою мікрофона. Можна надрукувати свій текст – і аватар його озвучить. Персонажі Voki налаштовуються так, щоб вони мали вигляд тварин, героїв мультфільмів, історичних осіб і навіть самих учнів. Створені аватари можна надсилати електронною поштою або розміщувати на вебсайтах. Така робота дуже подобається учням. Вони із задоволенням тренуються в говорінні й аудіюванні, фантазують над створенням свого персонажа, складаючи тексти.

Ще один цікавий сервіс, який я пропоную для роботи з учнями, – **це Mind Map** – ментальна карта. Використовуючи створення ментальної карти на уроках німецької мови, можна опрацьовувати нові слова до теми або повторювати вже відому лексику. Цей метод також застосовується при роботі з текстом. Так, наприклад, учні читають текст „Umweltschutz“. Потім з допомогою мобільного застосунок створюють ментальну карту до цього тексту. Така карта є ніби планом і дає змогу учням без проблем розповідати про забруднення навколишнього середовища, що робити зі сміттям, як його сортувати й де можна придбати контейнери для роздільного збору твердих побутових відходів. Застосування інтелект-карт на уроках німецької мови дозволяє організувати також індивідуальну, групову та колективну діяльність. Створюючи Mind Map, учні навчаються користуватися словниками та довідниками. Ментальна карта розвиває логіку та креативність мислення, сприяє кращому запам'ятовуванню. Хочу наголосити, що така робота мотивує гімназістів до оволодіння іноземною мовою як засобом спілкування.

Технічні можливості гаджетів, а саме вмонтована камера, дають змогу запропонувати учням завдання, що сприятимуть розвитку комунікативної компетенції.

Це може бути запис інтерв'ю або створення власного фоторепортажу. Учні фотографують на смартфони визначні місця міста. Потім на уроці в довільній формі презентують ці фото. Таким чином вони навчаються описувати об'єкти, тренуються ставити запитання й відповідати, опрацьовують і повторюють лексичний матеріал. А під час вивчення теми „Die ukrainische Küche“ можна запропонувати учням зняти фільм. Готуючи національну українську страву, вони повинні записати на камеру смартфона з поясненням крок за кроком процес приготування. На уроці гімназисти показують знятий фільм.

На етапі підбиття підсумків надаю перевагу **сервісу Mentimeter**. Він слугує для створення та проведення опитувань. У кілька кліків завантажую на сайт одне чи декілька запитань. Потім даю учням посилання з кодом доступу або можливість сканувати QR-код. Визначаю, скільки часу клас має на те, щоб відповісти. Також є можливість обрати, у якому вигляді хочу отримати відповіді: просто кількість голосів, співвідношення у відсотках, діаграма, «хмара слів». Далі учні відповідають зі своїх смартфонів. Варто наголосити: учитель не бачить, хто і як відповідає, тому для оцінювання успішності цей сервіс не підходить. Однак він дає можливість проаналізувати динаміку засвоєння матеріалу та допомагає формульованню оцінюванню. Позитивним фактором також є те, що учні відповідають більш розкуто, бо знають, що відповіді не оцінюються.

Отже, ми бачимо, що використання мобільних пристроїв пропонує широкий спектр можливостей для організації уроків німецької мови. Робота зі смартфонами дає змогу працювати з автентичними підручниками, спонукає гімназистів до творчості, мобільності, гнучкості мислення. Завдання сприяють розвитку комунікативної, лінгвокраїнознавчої та соціальної компетентностей. Інноваційна діяльність позитивно впливає на результативність роботи учнів. Звісно, запропоновані сервіси не можуть повністю замінити ні якісного підручника, ні ґрунтовного пояснення вчителя, однак практика доводить, що діджиталізація освітнього процесу є однією з умов формування успішного гімназиста третього тисячоліття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Власюк І. В. Мобільний телефон – невід'ємна новітня технологія навчання на заняттях іноземної мови. *Молодий вчений*. 2018. №7. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/7/13.pdf>
2. Кількість користувачів смартфонів в Україні зросла на 150%. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2016/09/12/605197/>.
3. Спільник Т. М., Мокрій Я.О. Можливості практичного використання смартфонів і планшетів на занятті з іноземної мови у вищому навчальному закладі. *Педагогічні науки*. 2017. №4. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/141498866.pdf>

Ю. К. Вейлерт,

методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Сьогодні одним із пріоритетним напрямком роботи педагогів є застосування інтерактивних методів у навчанні дітей з особливими освітніми потребами. Визначимо, які конкретно інтерактивні методи можуть використовувати педагоги в інклюзивних класах; розглянемо, які є можливості впровадження інтерактивного устаткування в процес розвитку дітей з особливими освітніми потребами та з якою метою вчителям потрібно використовувати у своїй роботі інтерактивні методи.

Технологія є загальною частиною нашого повсякденного життя і все більше змінює наш навчальний досвід. Нові інструменти створюють нові можливості і нові виклики. Останнім часом все більшої популярності набуває **змішане навчання (blended learning)**, тобто, поєднання традиційної форми викладання навчального матеріалу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, що дозволяє будувати індивідуальну траєкторію навчання.

Окремої уваги потребує процес освіти дітей з особливими освітніми потребами. Основною складовою інклюзивного навчання для дітей з особливими освітніми потребами є **сучасні інтерактивні технології**. Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний

процес відбувається тільки шляхом постійної, активної взаємодії (дивіться табл. 1).

Таблиця 1

Квінтет освітніх технологій

Соціалізація	Комунікація, співпраця, обмін
Мобільність	Можливість навчатися та творити де завгодно та коли завгодно
Візуалізація	Матеріалізація абстрактних концепцій
Розповідь історій	Інтеграція та передача знань
Ігри	Зворотний зв'язок та формульованню оцінювання

Розглянемо класифікацію моделей змішаного навчання від дослідників Гезер Стейкер та Майкла Горна. Учені виділяють чотири моделі **змішаного навчання**:

1. Ротаційна.
2. Гнучка модель.
3. Модель самостійного змішування.